

Mikor voltam ezután ilyen boldog? 1968. február 2-án, azaz pontosan 14 évvel azután, hogy a kisfogház kórházának egyszemélyes kórtermében megkaptam a szentostyát. A Petzval utcába mentem reggel, munkára, a vaslemezárúval foglalkozó üzembe, a Tempó dolgozójaként. Éppen előző nap volt Pécelen Halász Bandi bácsinál zárt diplomaját mögött az ezüstmisém. Ott volt apám, anyám, Kamilla nővérem és férje, rabtársak, Bokor-tagok, és még egy-két pap, akikkel a börtönben haverkodtam össze. A tempós melő mellett írtam a KIO-t, éppen a III. kötet második részében tartottam. Eléggé el voltam maradva a terveimtől, mert hátravolt még egy 4-es és egy 5-ös könyv, és 64-ben azzal kezdtem el az írást, hogy 68 végére az első vázlatos megfogalmazásnak meg kell lennie. Így mentem a Petzval utcába, ahol igazgattuk a vaslemezeket, és csináltam egy hülye mozdulatot. Ezek a vaslemezek 60 centis mély gödrökbe voltak beásva, és én, hogy könnyebben hozzáférjek, bettettem a lábamat. Egyszer csak átfordult a vaslemez, a lábam benn volt, és elkezdtek hullani, szépen, nyugodtan, és hát rám hullott nem tudom hány tonna belőlük. Persze üvöltözés, hogy segítség, segítség, és miközben a vasak hullottak, az emberek meg üvöltöztek és jöttek a pajszerekkel, hát engem eltöltött valami, és megállapítottam magamban, hogy most kaptam meg a Jóisten-től az ezüstmisés ajándékot, mert ez minimum 3 hónap betegszabadságot jelent, és azalatt én be tudom hozni a KIO-ban a lemaradásomat. Egy hónap alatt be is fejeztem a III/2-es fejezetet, az ezt követő hónapban megírtam a IV. könyvet, amit a Bokorban regénynek neveztek el, mert ez a rész olvasmányosabb, mint a többi; nem is kellett hozzá olyan rengeteg elemző munkát végezni, mint az első háromhoz vagy majd az ötödikhez.

A következő felemelő pillanat szintén a KIO-hoz köthető: Vadas Éva néniel sűrű kapcsolatban voltam, mert már "tempós" koromban is fordítottam az Országos Fordító Irodának, és ezt a munkát utána is folytattam. A gépelőnek külön pénzt fizettek, úgyhogy Éva néni rendszeresen, egy héten többször is járt hozzám, fél napig azért verte a billentyűt, hogy pénzt keressen, fél napig pedig azért, hogy a KIO-t diktálhassam neki. Valamikor 1970 vége felé eljutottam a 137. numerus végéhez, de semmiféle biztosíték nem volt arra, hogy én ezt valaha is be tudom fejezni. Amikor aztán az utolsó mondat után egymásra néztünk, felálltunk és énekelni kezdtük: "Téged, Isten, dicsérünk..." Most látszik, hogy milyen sokszor voltam én már boldog.

Sz.Z.: Amikor elkezdtünk beszélgetni, azt mondtad, hogy ma sem vagy boldogtalan.

B.Gy.: Idáig én csúcsokról számoltam be, és azokról mondtam, hogy ezek akkor boldog pillanatok vagy időszakok voltak. Ami nekem manapság emberi öntudatot ad, az az, hogy nem tudta sem az államhatalmi gépezet, sem a Vatikán eltörni a gerincemet. Nem kellett az életem során eljutnom oda, hogy himezek-hámozok, és nem azt mondom, amit gondolok.

Az utolsó három évtizedről nehezen tudok még e témakörben beszélni, de ha most mégis visszanyúlok a boldogsághegyek közé, akkor az 1997. szeptember 17-e és az azt követő egy hónap a Duna-parti kápolnában mondott misémmel együtt megint egy ilyen csúcus volt.

Nem 300 esztendővel halálom után rehabilitáltak, mint Galileit, mert megérhettem, hogy beleírhatom a Hittani Kongregáció által összeállított antológiába, hogy az emberi lelkiismeretet nem lehet kényszeríteni, és e lelkiismeret által jutunk az Istenhez. Az én boldogságom abból adódik, hogy megengedhetem magamnak azt a luxust mind a mai napig, hogy azt mondjam, amit gondolok.

ELMÉLKEDÉS,



Mlecsenkov Angel (Öcsi) közösségéből – 1974-ből. Az elmélkedő személye nem ismert, mert abban az időben nem volt tanácsos odaírni azt...

Meg ládd. meg ládd, óh Izrael, hogy eljövend Emmanuel...

-

"...mert meglátják az Emberfiát, amint eljön. .."/Mt 24,30/

Advent: az Ur érkezése, s aki megérkezett, azzal találkozhat az, aki az érkezőt várta. Szeretném áttekinteni Uram, a Veled való találkozásaimat. Hány utón érteztél hozzám? Hány szoros az én adventem? Talán nem is tudom feltérképezni?

Érteztél hozzám Óseim vágyaiban, Ígéretedet apáról-fiúra adó sóvárgásaikban, az ószövetség homályából egyre körvonalazott abban kibontakozó alakoddal.

E történelmi érkezésed az idők teljességében, az embercsaládba való beletagozódásod lett minden további érkezésed megértésének és megtapasztalásának alapja.

Érteztél hozzám, pórúsimban, embervoltom mélyébe rejtve. Szólitgatsz szeretet igényemen és lelkiismeretemen keresztül. Várod, hogy a bennem halkán szóló hangot egyre jobban fölerősítsem, és mások számára is hallhatóvá tegyem.

Érteztél hozzám kibontakozó igazságkereséseimben. A nézetek zűrzavarában és homályában Te voltál életemben az egyre tisztább fényben ragyogó csillag. A mindent érteni akarás egyéb útjai után, amelyek nem bizonyultak járható utaknak, Te hoztad meg nekem az értést és az egészbe látását.

Érteztél hozzám megajándékozottságom megtapasztalásában.

A bontakozó élet robbanásszerű heveségével és lebírhatatlan örömmel fedettem fel adottságaimat, melyeket Te küldtél nekem, hogy nagy dolgokat hozzak általuk létre. Szemem meglátta alkotásaid szépségét, fülem nyiladozott a varázsos muzsikára, majd elém hordtad salakkal kevert drágaköveimet, melyeket szétválasztani éppen a Veled való találkozás segíthet.

Érkeztél hozzám a szeretet megtapasztalt örömeiben. Ahogy sikerült legyőznöm önzésemet és lépni tudtam az embertárs felé, már közösen ünnepeltük a jelentkező örömet. Még biztattál is, hogy csak így tovább!

Érkeztél hozzám a szenvedések Feléd fordító keserveiben. Talán itt találtam Rád legkönnyebben és ugyanakkor legintenzívebben is. Könnyen, mert az egyensúlyt vesztett ember önkéntelenül kap a biztos pont után, és nehezen, mert a szenvedéseket, csak saját terveim kudarcaként fogtam fel. Könnyekkel barázdált gondolkodásom csak lassan érlelődött Orcád fényévé.

Érkeztél hozzám eszményt kereső szomjúságomban. A perc emberétől mind is föltekinteni vágytam. Vágyam mindmáig hiábavaló sóvárgás maradt, míg tekintetem végérvényesen meg nem akadt Rajtad, a legnagyobb emberen, 'akit ez a föld valaha is hátán hordozott. Érkeztél hozzám magányosságom társkeresésében. Amikor már föléje tudtam emelkedni a vágnak, hogy egyetlen család boldogságát szolgáljam, rádöbentem magányosságomra. Te úgy léptél mellém társakat kínálva Magad még is minden magad kelletés nélkül, hogy csak lassan tudatosult bennem felkínált barátságod szédületes lehetősége. Érkeztél hozzám az ima csendjében. Pontosan emlékezem, hogy mikor érkeztél először. Tudom a napot, látom a helyet, ahol először léptél elém. Mintha gyerek szívemmel megkóstoltattál volna valamit, amiért érdemes egy életen keresztül tovább küzdeni, kapaszkodni. Érkeztél hozzám a felém küldött és meghallott tanításban.

Milyen fontos is a szó! Milyen jó, hogy vannak, akik tovább adják igédet! Hány beszéd, előadás hatására csillant föl bennem valami! Mindig Te álltál a csordogáló igék forrásánál. Köszönöm, hogy megszólítottál.

Érkeztél hozzám a Szentírás lapjairól.

De sokszor szóltál így hozzám! De sokszor pihentem lábaidnál Józseffel és Máriával! De sokszor szenvedtem Veled azt a szenvedést, melynek töredékétől is össze-roppanok!

Érkeztél hozzám olvasmányaimban.

Ha már nem élhettem, akkor amikor itt jártál közöttünk, akkor legalább sokat akartam olvasni Rólad. Tudom, még felületességemet is megbocsátod, mert Te szereted azokat, akik Téged keresnek és mohóságukat - ahelyett, hogy meg büntetnéd olykor Önmagad megmutatásával jutalmazod.

Érkeztél hozzám életem zsákutcaiban.

A kiúttalanság végén, a magam képzelte út nincsen

tovább annál Te vártál rám, nyugodtan ülve, mint aki már előre tudta, hogy arra fogok menni. Aztán megfogtad a kezem, és nagyön természetesen azt mondtad: "Na, gyere, menjünk innen!" Es én szó nélkül követtelek, mert már mindent értettem.

Érkeztél hozzám a felebarátban.

Igazán Téged akartalak látni minden testi-lelki rászorulóban. Tudtam, hogy Te kérsz tőlem szívességet. S ha indulataim elragadtak, szenvedélyessé, bántóvá tetted, ezeket a bűnöket jobban megbántam, mint a többi.

Érkeztél hozzám azok személyében, akik jók voltak hozzám.

De sokszor találkoztam így Veled! De sok jó ember jött az életembe! Ilyenkor felsóhajtottam: ha ezek ilyen jók, milyen lehet maga az Isten?!

Érkeztél hozzám a természet szépségében és minden művészetben.

Amikor torkig voltam az emberi gonosszággal, amikor nem bírtam saját magamat sem, akkor kimenekültem a szabadba és engedtem, hogy a természet csöndjén keresztül simogass a lelkembe. A dombok lankái, a hegytetők csendje, vagy a csillagok ünnepélyes ragyogása egyre inkább a Veled való társalgás templomává magasztosultak. De Téged imádtalak a Beethoven muzsikával, A Te szépséged fedeztem fel költők, festők szobrászok művei mögött.

Érkeztél hozzám a nem kért és nem remélt kegyelmi eláradásokban. Hol egy embertárs irányában sokszoroztad meg képességeimet Szentleked által hol az imában zuhant rám a nem remélt boldogság. Hol értetlenségeim zűrzavarában világítottál be hirtelen és nem várt fakító fénnel.

Érkeztél hozzám a már kis koromtól végig ministrált, később pedig a volt ministránsból lett pap által bemutatott szentmiséken. Csak Te tudod, hogy a végig ministrált szentmisék voltak a buzgóbbak. A papi élet mechanikussá válása bizony nagyon csökkenti a kezdeti elragadtatást. Biztos nem Rajtad múlik e találkozások szürkesége.

Érkeztél hozzám meghitt együttlétet jelentő szentáldozásaimban.

Kiskoromban már a templom mellett elhaladva is éreztem jelenlétedet. Amikor pedig vasárnaponként egyesülhettem Veled, megszűnt számomra a világ. De igazán csak akkor értettem meg, hogy mit jelent az ilyen találkozás Veled.

Érkeztél hozzám bűneim elesettségében.

Bűneimben éreztem igazán, hogy magamra maradván bűnnek mennyire kiszolgáltatott vagyok. Bűn nélkül tán még Téged is tagadó gögös lennék, de a bűn olyan kicsivé aláz, hogy már merek odamenekülni Hozzád. Noha Te szent vagy - vagy tán éppen azért, a bűnöshöz vagy a legközelebb. Vagy csak ő érzi akkor frissnek érkezésedet?

Érkeztél hozzám megtéréseim nagy

föllángolásaiban. Mert, ugye, minden megtéréssel csupán egy szférával emelkedünk följebb, de magasabbra érve, nagyobb távlatokat áttekintve, még jobban érezzük törpeségünket, s ez újabb megtérésbe készítet. Mégis a följjebbjutás nagy kezdeti örömmel jár. Ugye ilyenkor Te küldesz felénk egy biztató mosolyt?

Érkeztél hozzám a Téged szeretők szeretetében.

Mégis Te érsz el hozzám általuk. Ahogyan igyekeznek hasonlítani Hozzád, úgy tudod birtokba venni vonásait. De jó volna, ha a földön csupa "vonásaidba öltözött Krisztusok" találkoznának egymással!

Érkeztél hozzám a testvérek közösségében.

Nemcsak a közösségi imák alatt voltál jelen, hanem minden Rólad szóló kijelentésben. Jelen voltál azokban a vitákban, melyekben Rólad akartuk letisztogatni. Az így vagy úgy rád rakódott hordalékot, történelmit is, a sajátunkét is. Az a szándék, hogy tisztán lássunk Téged, jelenvalóvá tesz közösségeinkben.

Érkeztél hozzám gyóntatásaimban. Ha valaki feltárja lelkét, s ha megrettenek a felelősségtől, hogy szavam pozitívan lendítsen a gyónó életén, Te mindig ott vagy velem, és látni segítesz valamit abból a titokból, amelyet úgy neveznek: ember.

Érkezel hozzám meg nem szűnő és egyre fokozódó kereséseimben.

Minél jobban megismerlek, annál szomjasabb leszek ismeretlenségeid, titkaid irányában. Téged nem lehet ismerni, csak egyre mélyebben megismerni. Te mindig érkező maradsz.

Uram! Érkezéseid biztatóak, boldogítóak, csak nehogy meddővé váljanak bennem! El kell jutnom oda, hogy már ne az érkezéseket tartsam számon, hanem azok legyenek időszámolásom mélypontjai, amikor megfedlekzem Rólad. Az legyen tragédiám, ha nem Benned gondolkodom. Amíg ide eljutok, addig is segíts, hogy ezek az érkezők lassú és megtestesüléssé váljon. Úgyis tudom, hogy az a célod, hogy megtestesülj bennem, és így rajtam keresztül testesülj meg mai testvéreim számára.

Uram, rajtam múlik, hogy a mai világnak lesz-e karácsonya. Segíts, hogy legyen!

Amen

MIKLOVICZ LÁSZLÓ

HOMÍLIA...

Elhangzott a szendehelyi és nőtinci templomokban, vetítéssel illusztrálva, advent 3. hétvégéjén.

Iz 61,1-2a.10-11, 1Tessz5,16-24 Jn 1,6-8;19-28.

Köszöntés:... Advent harmadik hétvégéje; három szentírási rész, három gondolat mindegyikhez: csupa hármas a mai este. A számmisztika szerint... a két ellentétes elv között a kiegyensúlyozó tézis, a megvalósult egység, a „3” a megnyilvánult Istent is jelképezi.

Amikor elolvastam Iz. próféta mondatait két dolog jutott eszembe. Az egyik, hogy a mai szentírási részeket összeállító szerkesztő nagyon tapintatos módon kihagyott a szövegből egy lényeges mondatrészt. Mármint az ószövetség szemlélet, istenkép szerint lényeges mondatrészt, ami így hangzik: „Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszújának napját.” A másik észrevétel, ami a kedves testvéreknek is feltűnhetett, hogy a názáreti zsinagógában Jézus ezeket a mondatokat olvassa fel Iz. könyvéből és a próféta szavait alkalmazza magára és természetesen Ő is kihagyja a szövegből: az... Istenünk bosszújának napját, hiszen ez az állítás a szeretet istenéről, összeegyeztethetetlen az ő istenképével. És itt álljunk meg néhány gondolat erejéig és tekintsünk a Lk ev.-ban elhangzott és Iz-tól idézett jézusi mondatokra.

... Örömhírt vinni a szegényeknek: az eladósodott, földjüket veszített, adósrabszolgává lett, létfenntartásukban másokra szoruló emberekről van szó. Az itt szereplő görög szó alapjelentése: koldusszegény. Vagyis itt nem a „tisztas szegénységről” van szó, ami voltaképpen „kispolgári jólétet” jelent, hanem az alapvető létfeltételek kisebb-nagyobb mértékű nélkülözéséről, az azokban való szűkölködésről.

... meggyógyítsam a megtört szívűeket: Jézus igazi test és lélekgyógyász. Tudja, hogy Isten ígéje gyógyító hatású és ezt kínálja fel mindenkinek, valamennyiünknek: bizonyára rajtunk fordul, hogy élünk-e vele vagy sem.

...szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadságot a börtönök lakóinak.... ebben a szövegösszefüggésben konkrétan az adósrabszolgaságban élőkéről van szó és nem a közbüntényesekről. A magántulajdonra épülő kizsákmányolási mechanizmusok (kamatra adott hitelek, a föld elzalogosítása) oda vezettek, hogy sokan adósrabszolgaságba zuhantak: kénytelenek voltak önmaguk és családjuk eladásával, rabszolgaként végzett munkájukkal törleszteni a hiteleket és azok kamatait. Kicsit átvitt értelemben ma is így működik a bankrendszer és hasonló következményei is vannak, mint annak idején.

... hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét., Ez a kegyelemnek fordított szó eredeti jelentése „elfogadható, szívesen látott, kellemes”.

Az ószövetségi háttér ismeretében nyugodtan állíthatjuk, hogy Izajást idézve Jézus a maga gazdasági-társadalmi-politikai programját hirdette meg Názáretben, vagyis a kizsákmányolt, elnyomott szegények felszabadítását, ahogyan azt a jóbel évnek, „az Úr kedves esztendejének” szabályai előírták. Az adósrabszolgákat és családjukat minden 50., ún. jóbel évben fel kell szabadítani, és vissza kell adni nekik eredeti földtulajdonukat. Két döntő különbséggel azonban.

Egyrészt nem a bizonytalan, távoli jövőre vonatkozóan hirdette meg Isten ígéretének beteljesedését, mint a régi próféták, nem is „hamarosan”, ahogy a kortárs apokaliptikusok vélték, hanem a „mára”, a jelenre vonatkozóan. „Ma teljesedett be ez az írás”, mondta,